

čepprav, moram priznati, me je s tem svojim korakom v začetku zaradi neznanega precej zanihala v dvome. Že zelo kmalu pa sem spoznala, da je to moje potovanje povezano z neusahljivim raziskovanjem in združevanjem vsega, kar imam v življenju rada. Vsakega svojega dne se veselim. Ker vem, kako močno me delo mladinskega knjižničarja izpolnjuje z ustvarjalnostjo, svobodo in hrepenenjem. In v kako bogat svet zanimivih in ljubih mi ljudi, pa osupljivih umetnosti me vodi.

Hvaležna sem družini, ker skupaj z mano neločljivo in naklonjeno biva v večnih stolpičih knjig, sanj, mnogih nočnih razmišljanj in kolovratenj.

Hvala tudi komisiji za odločitev in zapanje ter Zvezi bibliotekarskih društev Slovenije, predsednici dr. Sabini Fras Popović in njeni skupini, ker s takšno skrbjo, radostjo in povezanostjo do dovršenosti snujejo svoje dogodke.

Čopovo priznanje mi je dragoceno zaradi vseh, ki ste z mano, in zaradi zavedanja, ki me je v tem času presunilo z izostreno močjo: da sem srečna v tem svojem svetu. Zapomnila si ga bom po simbolni ljubljansko-mariborski pionirski navezi, njegov čas pa po jubileju Martina Krpana, Marlenke Stupica in drage Ančke Gošnik Godec. V mojem delu mi je, kot v njeni ilustraciji, v katero bi se lahko za dolgo dolgo naselila. Današnji dan z najdaljšo nočjo pa si bom po keltškem verovanju zapomnila kot trenutek, ko se življenje za hip ustavi, da lahko v svojem krogotoku Sonce začne novo pot. In da se lahko, kakor na šotnem mahu, vedno veselimo novih poganjkov.

Ves čas od obvestila do podelitve Čopove diplome so me spremljale in navduševale tudi miške Anje Štefan, zato bi se z njimi zahvalila vsem, ki smo danes skupaj.

*In zato po dolgi poti
gremo sončecu naproti.
Glejte, koliko nas je!
Prej ko slej nam že uspe.*

MAŠA OGRIZEK: KOKO DAJSA: V MESTU. Ilustracije Miha Ha. Založba Miš, 2018. (Zbirka Miškolinke)

Maša Ogrizek je v slovenskem kulturnem prostoru že nekaj časa prisotna kot publicistka, v zadnjem obdobju pa se vedno bolj uveljavlja predvsem kot avtorica knjig za otroke. Lahko bi rekli, da se je začelo s *Sinjerdečo* (2013) in *Slonom na drevesu* (2014 – nominacija za nagrado Kristine Brenkove), nadaljevalo z ekološko naravnanimi deli (*Varuhi gozda*, 2016; *Gozdni dnevnik*, 2017) in *Koko Krišno* (2016), v lanskem letu pa sta jo *Krasna zgodba* in *Gospa s klobukom* izstrelili med (naj)vidnejše slovenske ustvarjalce za otroke. In letos se jim je pridružila še *Koko Dajsa: V mestu* – zbirka zgodb o zoprni stari mestni kuri Koko Dajsi.

Knjige Maše Ogrizek povezuje predvsem specifičen avtoričin pogled na svet, ki se tke čez vse zgodbe, a hkrati ne udarja didaktično na plan: zmes realizma, ki prikaže vse plati življenja, od tistih zelo krasnih do manj krasnih in prav nič krasnih, in (večnega) optimizma, ki vedno znova pokaže, da smo sami krojači svojega življenja, blago in šivalni stroj, če ga sploh imamo, pa pač sta, kakršna sta. Življenje je konec koncev (lahko) piknik!

Vse to prinaša tudi *Koko Dajsa*, v pogled v svet stare zoprne kure, ki pa nam kljub temu skozi zgodbe kar malo priraste k srcu, vsekakor pa nas njene dogodivščine dodobra nasmejijo. Koko Dajsa se je najprej udomačila v reviji *Galeb*. Tam se je pod taktirko tandema Maša Ogrizek in Miha Ha v stripu najprej predstavila njena nečakinja z vasi Koko Krišna, nato pa v zgodbah z bogatimi ilustracijami Mihe Haja še Dajsa. Zgodbe pa zelo uspešno zaživijo tudi v novem mediju – povežejo se v enotno epizodno pripoved o stari kuri, njeni »zlomljeni« nogi, nečakinji in njeni »glisti« (pravzaprav

deževniku, ampak Dajsa ne bi bila stara kura, če ne bi Harija preimenovala v glisto), ki prideta na pomoč, osamljenosti (saj vsi vemo, zakaj se stare kure delajo, da potrebujejo pomoč) in manjši preobrazbi, ki nas od zelo zoprne kure pripelje k malo manj zoprni kuri.

Zbirka Miškolinke je tako bogatejša za nov naslov, ki se imenitno vklaplja v zbirko, namenjeno predvsem mlajšim osnovnošolcem. Epizodna narava knjige je kot nalašč za družinsko branje, sem in tja posejani mini stripi z velikimi tiskanimi črkami pa delujejo kot pripravniki intermezzo, ko lahko branje prevzame poslušalec. Ob solo branju pa knjiga zaživi na svoj način – razrezana v obvladljive bralne zalogaje, z dovolj akcije, predvsem pa humorja, da jo ciljna publika vzame za svojo. Zdi se, da avtorica tudi s komičnimi živalskimi vzporedniki likom iz našega sveta cilja na širok (družinski) razpon bralcev – od najstnika Justina Bobra, ki ves čas nosi slušalke, da mu na ušesa nabija glasba nilskega konja Hipo-Hopa, do literarnega klasika Brancina Prešerna in njegovega Povodnega mroža ter grškega misleca Planktona.

In potem so tu ilustracije Mihe Haja, ki zgodb pravzaprav ne spremljajo, ampak so enakovreden del zgodbe o Koko Dajsi. Knjiga je izjemno bogato ilustrirana, celostranske (ponekod celo dvostranske) ilustracije in vinjetni stripi pa lahko branje spremenijo v dolgo opazovanje. Miha Ha je ustvaril živahne in simpatične like in jih postavil v okolje, polno podrobnosti in zgodb. Na celostranski ilustracije Koko Dajse na urgenci tako ne spremljamo samo stare kure na različnih stopnjah pregleda, temveč tudi prepožrešno kačo v obliki kitare, nesrečno zaljubljena/popikana ježa, malega muca s priprtim repom, polža voznika reševalca na nujni vožnji...

Zdi se, da zgodbe Maše Ogrizek delujejo kot izjemno izhodišče za ustvarjanje spremljajočih ilustracij. Če je Tanja

Komadina za svoje ilustracije *Gospe s Klobukom* prejela Levstikovo nagrado in se znova izkazala za eno najboljših ilustratorok mlajše generacije in je Igor Šinkovec v svoji vizualni interpretaciji *Krasne zgodbe* izjemno prepletel tenkočutnost in iskrivo humornost Krasnogradskega dogajanja, Koko Dajsa v živobarvni knjižni izdaji izpostavlja Miho Haja kot ilustratorja z izjemnim posluhom za detajle, za vizualno tkanje zgodbe in ustvarjanje polnokrvnih (živalskih) junakov.

V avtorski samo-refleksiji (Glej: Maša Ogrizek: »Kaj počne upokojenka v knjigi za otroke?« Mišji B(r)log, dostopno na: <http://www.misjibrlog.si/kaj-pocne-upokojenka-v-knjigi-za-otroke/>) si Maša Ogrizek postavlja vprašanje, kaj počne upokojenka v knjigi za otroke, še posebej taka zoprna stara kura, ki v vse vtakne svoj nos. Knjiga o Koko Dajsi je tako pristna in polna življenja, da odgovarja kar sama: nasmeji s humorjem, ki, prav zaradi na prvi pogled neobičajne izbire osrednjega literarnega lika ni že mnogokrat prežvečen in hkrati odstira pomemben del bralčevega sveta. Saj vsi poznamo stare zoprne kure, ki zijajo z balkona in komentirajo čez zaprta vrata. Redko pa imamo čas za to, da bi njihovo zbujanje pozornosti razumeli kot osamljenost ali da bi si kot Justin Bober vzeli čas, stari kuri privlekli iz trgovine sendviče, čips in Koka Kolo, se skupaj z njo namestili na kavč pred televizijo in ugotovili, da si delimo okus za filme (in nezdravo hrano). Nenazadnje je Koko Dajsa, pa čeprav spretno obide pasti didaktične literature, tudi poučna knjiga – zdaj vemo, da se za vsako kuro koza najde in da je potrebno zoprno staro kuro iz mesta samo posesti ob staro zoprno kozo z vasi, pa je problem z dvema starima zoprnica-ma pol manjši.

Tina Bilban